

Nagyatád Város Polgármesterétől

Ügyiratszám: JE/1-18/2022.

ELŐTERJESZTÉS

Nagyatád Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2022. november 24-i ülésére

Nagyatád Város Önkormányzata 2023. évi költségvetési koncepciójára

Tisztelt Képviselő-testület!

Nagyatád Város Önkormányzata 2023. évi feladatainak, terveinek meghatározásához, a gazdálkodással kapcsolatos döntések meghozatalához szükségesnek tartjuk a tervezés alapelveit és a főbb célkitűzéseket meghatározni.

Az energiaárak jelentős mértékű emelkedése ugyan már 2022. augusztusától megjelent az önkormányzatunk és intézményei gazdálkodásában, azonban még nem áll rendelkezésünkre pontos adat az **elektromos áram és a gázenergia** fajlagos összegéről. Augusztusban áttekintettük az önkormányzati intézmények egyes fogyasztási helyeinek energia szükségletét, és a várható költségek alakulását. A sokszorosára emelkedő rezszi díjak miatt szükségessé vált jelentős mértékű, megalapozott költségcsökkentő intézkedések meghozatala. 2022. augusztus és szeptember hónapban a Képviselő-testület, az önkormányzati működés teljes körét érintő számos intézkedést hozott. A megtett intézkedések következményei, a felhasznált energiamennyiségek csökkenései, már a november hónapban beérkező közüzemi számlákon megmutatták hatásukat. A 2023. évre vonatkozó villamosenergia és földgáz energia beszerzésére közbeszerzési eljárás van folyamatban, amelynek eredménye alapján tervezhető lesz a 2023. évi feladatellátásokkal kapcsolatos közüzemi díjak kiadási előirányzatainak összege.

A kötelező önkormányzati feladatok közül a **gyermekétkeztetés** feladatellátás során jelentős költségnövekedést okoz a fogyasztói árak jelentős növekedése, az **élelmiszerárak** átlagos 40 %-os mértékű emelkedése (a kenyér 81,4 %-kal, a tejtermékek 75,4 %-kal emelkedtek). Bemutatjuk a jelenleg rendelkezésünkre álló adatokkal számított gyermekétkeztetés feladat költségeinek, valamint a feladatellátás elvárt költségvetési támogatásának összegét.

A 2023. év gazdálkodására jelentős hatást gyakorol a 2022. évben végbement monetáris politika döntéseinek eredménye, a **jegybanki alapkamat** megemelése. A Magyar Nemzeti Bank monetáris tanácsa 2022. augusztus 30-án 11,75 százalékra emelte a jegybanki alapkamatot. Ez a mérték magasabb, mint amekkora a 2008-as pénzügyi és gazdasági válság idején volt.

A 2022. évi hosszúlejáratú hitelkamat év eleji tervezésekor a jegybanki alapkamat még 2,90 százalék volt. A folyamatos emelése következtében a hitelkamat tervezett összegét a következők szerint kellett módosítani:

Hosszúlejáratú hitelkamat: 2022. eredeti előirányzat: 46.126 eFt

2022. október: 82.122 eFt növekedés: 35.996 eFt

A 2023. évre sem várható a jegybanki alapkamat jelentős csökkentése, ezért a 2023. évre számított **hosszúlejáratú hitelkamat** számított összeget 117.576 eFt, amely 2,5 szerese a 2022. év eredeti tervszámának.

További kiadásnövekedést okoz a **minimálbér és garantált bérminimum** tervezett emelése. A 2023. évre vonatkozó számításainkat a következőkben bemutatjuk, mindemellett a kötelező feladatok támogatásának mértéke az év elején válik véglegessé.

A helyi önkormányzatok központi finanszírozása 2023. évben is az önkormányzati kötelező feladatellátáshoz igazodó, feladatalapú támogatási rendszerben történik. A mellékletben bemutatjuk az Országgyűlés által nyáron elfogadott 2023. évi központi költségvetésről szóló 2022. évi XXV. törvény alapján az önkormányzatok általános működtetési és ágazati feladatainak támogatási rendszerét, azonban – mint ismeretes – **új 2023. évi központi költségvetési törvény** kerül a közeljövőben beterjesztésre, amelytől magasabb mértékű támogatást remélnék az önkormányzatok.

Nagyatád Város Önkormányzata 2023. évi költségvetési koncepciója

1. A koncepciót meghatározó alapelvek, keretek

A bevételek, kiadások kialakításának alapelveit és a főbb célkitűzéseket változatlan szervezeti és intézményi hálózattal, az alábbiak szerint határoztuk meg:

- A költségvetés tervezésekor a kötelező feladatok elsődlegességének érvényesülnie kell.
- Az önként vállalt feladatok forrásait és kiadásait a 2023. évi költségvetési rendeletnek elkülönítetten kell tartalmaznia. A rendelkezés végrehajtása érdekében a költségvetési rendeletben a működési és felhalmozási feladatokon belül a kötelező és önként vállalt feladatok forrásának és kiadásának a bemutatása is szükséges.
- A Möt. alapján az önkormányzat a költségvetési rendeletben a 2023. évben sem tervezhet működési hiányt.
- Az önkormányzat és intézményei gazdálkodásának likviditását 2023. évben is 220 millió forint keretösszegű folyószámlahitel biztosítja.
- Pénzügyi helyzetünkre jellemző, hogy tartalékaink nincsenek. Elsőbbséget élvez a kötelező feladatok finanszírozása és az adósságszolgálat pontos fizetése.
- Céltudatosan intézkedni kell a tervezett bevételek, a kintlévőségek beszedéséről.
- A feladatellátás, az intézményi működés és a városüzemeltetés területein egyaránt takarékos, megfontolt gazdálkodást kell elérni, megvizsgálva a költségcsökkentés lehetőségeit.
- A jelenleg folyamatban lévő és a közeljövőben indításra kerülő projektek megvalósítása, befejezése kiemelt feladat, szükség esetén a likviditáshoz szükséges többlet-támogatási igények benyújtása.

2. Az önkormányzat adóerőképessége

A központi költségvetési támogatás mértékének meghatározása során jelentős tényező a település gazdasági teljesítő képessége, azaz a település egy fő lakosra jutó adóerőképessége. Célja a települési önkormányzatok közötti jövedelemkülönbségek mérséklése.

Az adóerőképesség 1 főre jutó összegétől függ

- az önkormányzat működési támogatásainak mértéke,
- a szociális és más feladatellátás támogatási hányada,
- a gyermekétkeztetésre kapott támogatás megállapítása,
- a rászoruló gyermekek szünidei étkeztetésének támogatás-mértéke,
- a minimálbér és a garantált bérminimum növekedéséhez, a központi hozzájárulás összege,
- a bölcsőde üzemeltetési támogatásának mértéke,
- a pályázatok (vis maior), működési és fejlesztési támogatások hányada,
- a szolidaritási hozzájárulás mértéke.

Az adóerőképesség a települések fejlettségének összehasonlítására szolgáló mutató, amelynek meghatározása során a Nagyatádon adózók utolsó évi bevallott iparüzési adóalapját alapul véve, 1,4 %-os mértékkel számolva, majd a lakosságszámmal osztva, megkapjuk a település adóerőképességét. A központi költségvetési törvény az alacsony adóerőképességű településeknek többlettámogatást juttat, átlagosnál magasabb adóerő esetén támogatást von el.

Nagyatád város adóerőképességének alakulása

Adóerőképesség időpontja	Adóalap Ft	Adóerőképesség (adóalap x 1,4 %)	Lakosság (fő)	1 főre jutó adóerőképesség
2018.06.30. (2019. évi)	18 223 075 747	255 123 060	10633	23 994 Ft
2019.06.30. (2020. évi)	20 057 432 733	280 804 058	10481	26 792 Ft
2020.10.20. (2021. évi)	21 398 885 735	299 458 400	10392	28 816 Ft
2021.06.30. (2022. évi)	21 746 318 634	304 448 461	10279	29 619 Ft
2022.07.20. (2023. évi)	23 091 214 227	323 276 999	10131	31 910 Ft

A 2021. évi iparüzési adóbevallások 2022. évben történő feldolgozását követően pontosan meghatározásra került Nagyatád 2023. évi 1 főre eső adóerőképessége, amely 31.910 Ft.

3. Bevételek alakulása

3.1. Állami támogatások

A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak központi költségvetési támogatását Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló törvény 2. és 3. melléklete tartalmazza. Az előterjesztés mellékletében a rendelkezésre álló mutatók alapján összehasonlítottuk a támogatás összegeit az előző évi adatokkal, azonban ezen adatok nem véglegesek.

Az **Önkormányzat működésének általános támogatása** jogcímek között azon feladatokra várunk támogatás-növekedést, amelyeknek magas az energiaköltsége.

A költségvetési törvény, minden 22.000 forint feletti egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képességgel rendelkező önkormányzatot terhelt **szolidaritási hozzájárulás** fizetési kötelezettséggel, amelynek mértéke és alapja sávosan változik a település adóerőképességétől függően. Nagyatád Város Önkormányzata a 2022. évre 21.297.552 forint szolidaritási hozzájárulás fizetésére volt kötelezve a saját bevételeiből. Ez az elvonás a 2023. évre 11 millió forinttal, 32.688.431 forintra növekedett.

1.2 A köznevelésről szóló törvény alapján az önkormányzatok kötelező feladata az **óvodai ellátás** biztosítása. A nevelő munkához szükséges bértámogatást és ágazati pótlékot a központi költségvetés továbbra is a gyermek- és csoportlétszám szerint elismert pedagógus és a nevelő munkát segítő létszámot alapul véve biztosítja.

A **nevelőmunkát segítők** a garantált bérminimumon felül kötelezően 7 %-os illetménykiegészítésben részesülnek. A 2022. évben javult a feladatellátás támogatása, ez volt az első év, amikor a bérköltséghez nem kellett saját forrást hozzátenni.

2022-ben az óvodák 42.839 eFt tervezett működési kiadásaihoz a központi költségvetés 37.576 eFt támogatással járul hozzá. Az energiaárak 2023. évi jelentős mértékű emelkedése miatt a Pénzügyminisztérium felé fogyasztási adatokat kellett szolgáltatnunk. A költségnövekedés finanszírozására kompenzálást, vagy magasabb fajlagos összegű támogatást remélünk.

1.3.1 A **szociális feladatok egyéb támogatása** előirányzat a 35.000 Ft/fő adóerőképességet meg nem haladó települési önkormányzatok egyes szociális jellegű feladataihoz járul hozzá. Felhasználható a települési támogatások kifizetésére, valamint a gyermekétkeztetés nem támogatott hányadának finanszírozására. A hozzájárulás minden évben csökken, a 2023. évre 29.959.000 Ft lesz, az idei 35.266.000 Ft-tal szemben.

1.4.1 A gyermekvédelmi törvény kötelezi az önkormányzatokat az intézményi (bölcsődei, óvodai, iskolai, kollégiumi) **gyermekétkeztetés** biztosítására. A támogatás két részből tevődik össze, a finanszírozás szempontjából elismert bértámogatásból és az üzemeltetési támogatásból. Az intézményi gyermekétkeztetést igénybe vevő 1007 fő gyermekből szociális alapon 497 gyermek részére ingyen, 136 gyermek részére 50% kedvezménnyel biztosítjuk az ellátást.

Gyermekétkeztetésben részesülők létszáma		
teljes összegű térítési díjat fizet	374 fő	37%
50% támogatásban részesül	136 fő	63%
100 % támogatásban részesül	497 fő	
éves átlagos létszám	1007 fő	100%

a) Finanszírozás szempontjából elismert dolgozók bértámogatása

A bértámogatás alapja az ellátott gyermekek létszámától függően meghatározott dolgozói létszám. A 2023. évre tervezett adagszámok alapján, az elismert dolgozói létszám továbbra is 23,98 fő. A költségvetési törvény 1 főre 2.700.300 Ft/év támogatást biztosít, amelynek meghatározása során még nem ismert a jövő évi minimálbér. A minimálbér tervezett összege 223.000 Ft, azaz 1 fő bérköltsége 3.023.880 Ft/év. A jelenlegi támogatás nem nyújt fedezetet a minimálbér bérköltségére.

b) Gyermekétkeztetés üzemeltetési támogatása

Az üzemeltetési támogatás alapját a nyersanyag- és dologi költségeknek, az elvárt térítési díj-bevétellel csökkentett összege határozza meg. Az **élelmiszer árak** jelentős növekedése miatt 2022-ben indokolt volt a nyersanyagnorma és az étkezési térítési díjak emelése.

Mivel legtöbb önkormányzat még nem rendelkezik egységár adatokkal a jövő évi energiaárakra vonatkozóan (nálunk sincs még eredménye a közbeszerzési eljárásnak), ezért a feladatellátással kapcsolatos 2023. évi adatokat a Kincstár által meghatározott paraméterek alapján számoltuk ki:

- gázenergia szolgáltatás: 18,103 forint/MJ vagy 628,2 forint/m³
- villamosenergia szolgáltató: 177,01 forint/kWh.

Az országosan összesített adatok alapján, ez év decemberében dönt a Minisztérium az üzemeltetési támogatás összegéről. Jelenleg nem áll rendelkezésünkre adat, ezért a 2022. évi üzemeltetési támogatást tüntettük fel a következő kimutatásban.

A 2023. évi költségvetés tervezéséig várjuk a döntést az energia árak fedezetét biztosító **üzemeltetési támogatás**, és a bérnövekedés finanszírozására a **bértámogatás** központi költségvetésből történő megemeléséről. A költségnövekedés finanszírozására kompenzálást, vagy magasabb fajlagos összegű támogatást remélünk.

A 2023. évre a gyermekétkeztetéshez, mint kötelező önkormányzati feladathoz **107 millió forinttal kell az Önkormányzatunk saját bevételeiből hozzájárulni.** Ezt az összeget

- korrigálják a közbeszerzési eljárások lezárását követően kialakult **energiaárak**; és
- csökkentheti a kötelező **béremelés támogatása**, valamint az **üzemeltetési támogatás** növelése.

Nagyatád 2023. évi gyermekétkeztetés tervezett költségvetése	
Gyermekétkeztetés 2023. évi bérkölsége	111 369 685 Ft
Bértámogatás	64 753 194 Ft
1. Bérkölségből nem támogatott rész	46 616 491 Ft
Élelmiszer költség	148 807 324 Ft
Dologi kiadás	68 283 473 Ft
Elvárt térítési díj bevétel	61 861 993 Ft
Üzemeltetési támogatás (2022. évi adat alapján terv)	94 871 866 Ft
2. Üzemeltetésből nem támogatott rész	60 356 938 Ft
3. Nem támogatott hányad, saját forrás az étkezők átlagos létszámát figyelembe véve (1007 fő)	106 973 429 Ft

1.4.2 A **rászoruló gyermekek szünidei étkeztetésének** támogatása igénylésének eljárási rendje az előző évihez hasonló. A gyermekek védelméről szóló törvény alapján a hátrányos helyzetű gyermekek részére – a szülő kérelmére – a települési önkormányzat köteles ingyenesen déli meleg étkezést biztosítani a téli, tavaszi és őszi szünet valamennyi munkanapjára, valamint a nyári szünidő legalább 43 napjára. A támogatás egy gyermekre jutó fajlagos összegét a település egy főre eső adóerőképessége határozza meg.

A 2023. évben ez a fajlagos összeg minden hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek után 399 Ft/fő. Az előzetes mutatószám felmérésben jelölt 23 gyermek és a település adóerőképessége figyelembevételével a támogatás igényelt éves összege 447.678 Ft.

1.5 A Települési önkormányzatok **könyvtári, közművelődési és múzeumi feladatainak** 2023. évi támogatása 2213 Ft/fő, azaz a lakosságszám alapján 22.419.903 Ft.

A központi költségvetésből az önkormányzatot megillető általános működéséhez és ágazati feladataihoz kapcsolódó, novemberi adatokon alapuló 2023. évi támogatás összege 24 millió forinttal kevesebb az előző évi költségvetési támogatás összegénél, a nagyobb összegű szolidaritási hozzájárulás elvonás és a csökkenő szociális feladatok egyéb támogatása miatt.

B) A 2023. évi központi költségvetés 3. melléklete az önkormányzatok kiegészítő támogatásait tartalmazza, amelyeket év közben pályázat útján lehet igényelni:

a) Működési célú támogatások:

- Önkormányzatok rendkívüli támogatása két esetben igényelhető pályázat útján a működőképesség megőrzése vagy egyéb, a feladataik ellátását veszélyeztető helyzet elhárítása érdekében. E jogcímen minden évben él Önkormányzatunk az igénylés lehetőségével;
- könyvtári célú érdekeltségnövelő támogatás.

b) Felhalmozási célú támogatások:

- belterületi utak, járdák, hidak felújítására;
- vis maior támogatás.

3.2. Helyi adóbevételek

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét arra, hogy a helyi adók mértékét a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez

és az adózók teherviselő képességéhez igazodóan a törvényben meghatározott szabályozókra figyelemmel állapítsa meg.

A 2022. évben befolyt adóbevételek nagysága, az adózási morál és az adóztatás tapasztalata alapján megállapítható, hogy Nagyatád Város Önkormányzatának Képviselő-Testülete a helyi adóztatás rendszerét, az adótárgyak körét és az adómértékeket, a lakosság és a vállalkozások teherviselő képességéhez igazodva határozta meg, ezért módosítást nem tervezünk.

3.2.1. Magánszemélyek kommunális adója

Az adó mértéke 2020. január 1-jétől

- lakás, lakásbérleti jog, üdülő, lakótelek esetében: 12.000 Ft/év,
- garázs, gazdasági építmény, gazdasági célú telek esetében: 6.000 Ft/év.

A 2023. évre – az előző évvel megegyező összegű – 68.800 eFt magánszemélyek kommunális adóbevétele tervezhető.

3.2.2. Idegenforgalmi adó

A helyi adótörvény adómaximumát figyelembe véve az adó mértéke 400 Ft/fő/vendégéjszaka. A jelenleg hatályos szabályok alapján 9 millió forintot irányozunk elő a 2023. évre.

3.2.3. Építményadó

Figyelemmel a törvényi előírásokra, a Képviselő-testület az adómaximum figyelembe vételével, és az adózók teherviselő képességéhez igazodva differenciáltan állapította meg az építményadó mértékét 400; 600; 1.400; 1.600 és 1.900 Ft négyzetméterenkénti összegben. A 2023. évre – az előző évhez hasonlóan – 103 millió forint építményadó tervezhető.

3.2.4. Helyi iparüzési adó

A helyi iparüzési adó a legnagyobb bevételt eredményezi a saját bevételek között. Az adóbevételek alapjául szolgáló iparüzési adóalap előző évi adatait összehasonlítva megállapítottuk, hogy az elmúlt időszakban évente 4 %-kal; a 2021. évre vonatkozó adóbevallások alapján 8 %-kal növekedett, azaz Nagyatádon a vállalkozások gazdasági teljesítőképességének 5 %-os az átlagos növekedési üteme:

Adóév	Iparüzési adóalap
2017. évi teljesítmény	20 362 073 eFt
2018. évi teljesítmény	21 096 272 eFt
2019. évi teljesítmény	21 570 189 eFt
2020. évi teljesítmény	22 844 733 eFt
2021. évi teljesítmény (várható)	24 738 818 eFt

A 2021. évi tényadat a 2022. év végén áll majd rendelkezésre.

A koronavírus-világjárvány nemzetgazdaságot érintő hatásának enyhítése érdekében a Kormány a mikro-, kis- és középvállalkozásnak (KKV) minősülő vállalkozások 2021. és 2022. évre keletkező iparüzési adóját, az önkormányzati rendeletben meghatározott 2% helyett 1 %-ban, a kisadózók tételes adója hatálya alá tartozó vállalkozók iparüzési adóját 50.000 Ft helyett 25.000 Ft-ban állapította meg. Az így kieső iparüzési adóbevételek összegével megegyező központi költségvetési támogatásra jogosult Önkormányzatunk, mind a 2021., mind a 2022. évben. E támogatást évente június és október hónapban folyósította a Kincstár, majd az adóévet követő évben a tényadatok alapján elszámol a települési önkormányzatokkal.

A 2022-re tervezett 416.000 eFt iparüzési adóbevétel teljesítési adata jelenleg 436.000 eFt. A kieső adóbevétel kompenzálásaként 75.773 eFt KKV támogatásban részesültünk, továbbá a 2021. évi elszámolásból adódóan további 18.000 eFt-ot várunk november végén.

A 2022. november hónapig befolyt iparüzési adóbevétel összetétele

1155 vállalkozásból 369 adózó 2%-os; 786 KKV vállalkozó 1%-os adófizetése	423 638 eFt
túlfizetés csökkenés miatti adóbevétel növekedés	12 769 eFt
2022. évi helyi iparüzési adóbevétel összesen	436 407 eFt
786 KKV 1%-os kieső adó kompenzálása (központi költségvetési támogatás)	75 773 eFt

A kisadózó vállalkozások tételes adójáról (KATA) szóló törvény 2022. szeptember 1-jétől szűkítette a kisadózók körét. A törvényi változás miatt az adónyilvántartásban az összes KATA vállalkozó kisadózó adófizetési kötelezettsége 2022. augusztus 31. napjával, időarányosan törlésre került.

	Iparüzési adóbevétel (eFt)	KKV 1% támogatás (eFt)	változás mértéke (eFt)	előző évhez viszonyítva a változás üteme	2018. évhez viszonyítva a változás üteme
2018. év	420 135				
2019. év	438 154		+ 18 019	+ 4 %	104 %
2020. év	390 429		- 47 725	- 11 %	93 %
2021. év	416 794	68 621 18 000	+ 112 986	+ 29 %	120 %
2022. november	436 407	75 773	+ 8 765	+ 2 %	122 %
2023. terv	512 000				

A 2023. évi adóbevétel tervezése során figyelemmel kell lenni:

- A KKV-k részére a kedvezményes adózás 2023-ra megszűnt, a jövő évre vonatkozó adót újra 2 %-kal kell megfizetni.
- A termelő vállalkozások, amennyiben nem tudják az árbevételükben érvényesíteni az energiaárak jelentős mértékű emelkedését, abban az esetben az iparüzési adóalapjuk – és ennek következtében az adófizetési kötelezettségük – csökkenni fog.
- A helyi adó törvény tervezett változása szerint azok a kisvállalkozások, akik adóalapja nem haladja meg a 25 millió forintot, a 2023. évtől egyszerűsített módon állapíthatják meg az iparüzési adójukat. Az egyszerűsített adóalap-megállapítás alkalmazó kisvállalkozó mentesül a helyi iparüzési adóbevallás benyújtása alól, továbbá adóelőleget évente csak egyszer kell fizetnie. E kisvállalkozók egyszerűsített adóalapja az adóévi bevételük nagyságától függően sávosan differenciált lesz:
 - ha a vállalkozó bevétele a 12 millió forintot nem haladja meg, akkor az adóalap 2,5 millió forint;
 - ha a vállalkozó bevétele 12 millió forintot meghaladja, de a 18 millió forintot nem haladja meg, akkor az adóalap 6 millió forint;
 - ha a vállalkozó bevétele a 18 millió forintot meghaladja, de a 25 millió forintot nem haladja meg, akkor 8,5 millió forint az adóalap.

3.3. Saját és intézményi bevételek

E jogcímen a szolgáltatások ellenértékét, bérleti és lízing bevételeket, intézményi ellátási díjakat, egyéb saját bevételeket kell tervezni. A 2022. év végén felülvizsgáltuk az intézmények tevékenységeihez kapcsolódó szolgáltatások árát, díját, amellyel ellentételezni lehet a bevételkiesés

egy részét. A 2023. évi költségvetés tervezése során figyelemmel kell lenni az elvárt bevételek nagyságára.

- Ismét szedhetnek díjat az Önkormányzatok a közterülethasználat után, meg kell emelni a gyermekétkeztetés térítési díjat, az önkormányzati lakások lakbérét.
- A Nagyatádi Fürdők intézményegységeiben alkalmazott belépődíjakat és a szolgáltatások díját 2022. október 1-jétől megemeltük. A belépődíjak emelésével a Nagyatádi Fürdők saját bevétele 2023-ban várhatóan 17.800 e Ft-tal növekszik.
- A Városgondnokságnál 5.020 eFt bevételnövekedést eredményez a piaci üzemeltetési díjak emelése, és 9.019 eFt-ot a lakbéremelés.
- Az NKSK a sportlétesítmények használatára bérleti szerződéseket kötött.

A lejárt követelések beszedésére tett intézkedések eredményesek voltak. A NINESZ-nél a gyermekétkeztetés térítési díját előre kell megfizetni; a Városgondnokság negyedévente kimutatást készít a lejárt követelésekről és a lakbérekről. A többi intézmény követelésállománya elenyésző.

4. Kiadások tervezése

4.1. Működési kiadások

A sokszorosára emelkedő rezszi díjak miatt a Képviselő-testület, az önkormányzati működés teljes körét érintő számos költségcsökkentő intézkedést hozott. Figyelemmel kell kísérni minden feladatellátási hely villamosenergia és gázenergia fogyasztását, az energiaárak változását, és szükség esetén további intézkedés lehetőségét meg kell vizsgálni.

Alapvető szempont, hogy az önkormányzat költségvetési szerveinek működését a takarékoság maximális figyelembevételével biztosítsa. A működési kiadások alacsony szinten tartása érdekében jól megfontolt költségcsökkentő lépéseket kell tenni, a feladatellátás, az intézményi működés és a városüzemeltetés zavartalan működésének biztosítása mellett. A 2022. évi költségvetésben – a 2021. évihez hasonlóan – megjelennek a koronavírus-járvány elleni védekezés költségei is.

4.1.1. Személyi juttatások

Az önkormányzati intézmények kiadásainak jelentős hányadát, 65 %-át a személyi juttatások képezik.

Az elmúlt 5 évben (2017-2022), a minimálbér és a garantált bérminimum összesen 50 %-kal növekedett. A kötelező béremelés az önkormányzat intézményeiben foglalkoztatottak 85 %-át érintette.

A köztisztviselői illetményalap (49.800 Ft) ebben az időben nem változott, ezért a felsőfokú köztisztviselők bére változatlan maradt. 2021. év végén a Képviselő-testület elfogadta az illetményalapot módosító önkormányzati rendeletet és 20 %-kal, 59.800 Ft-ra megemelte a köztisztviselői illetményalapot.

Önkormányzatunk gazdálkodására jellemző, hogy tartalékokkal nem rendelkezik, ezért a költségvetési egyensúly eléréséhez a költségmegtakarítás módszere, a bérköltség csökkentése, amelyhez a foglalkoztatottak számát kell csökkenteni. Az önkormányzat intézményeinél foglalkoztatottak létszáma a 2019. évi 312-ről 2023. I. negyedév végére 244 főre csökken.

	2019. év	2021. év	2022. év	2023. I. negyedév	változás	
					fő	%
foglalkoztatottak létszáma (fő)	312	271	254	244	-68	-22%

Néhány számadattal 2 év (2021-2023) vonatkozásában bemutatjuk a létszámcsökkentés, a kötelező béremelés és a bérköltségváltozás összefüggéseit. 2023-ra 11,5 %-os minimálbér és garantált bérminimum növekedéssel számoltunk.

Millió forint	2021. év	Kötelező béremelés	2022. év		Kötelező béremelés	2023. év		Béremelés 2 év össz	Létszám - 27 fő
			év eleje - 17 fő	év vége		év eleje - 10 fő	év vége		
Bérköltség	917		1031	979		1047	1009		
Minimálbér-növekedés		+ 114			+ 68			182	
Létszámcsökkentés hatása				- 52			- 38		-90

Két év alatt 27 fő (10%-os mértékű) létszámcsökkentésről döntött a Képviselő-testület, amely következtében két év bérköltsége 90 millió forinttal csökkent. Létszámcsökkentés nélkül 182 millió forinttal növekedett volna a személyi jellegű ráfordítás 2 év kötelező béremelés következtében.

2019. évtől 2022-ig 50 %-kal növekedett az alkalmazottak bére. A 2022. év végi bérköltség 979 millió forint, míg a 2019. évi 959 millió. A folyamatos létszámgazdálkodással kapcsolatos döntések (6 órás foglalkoztatás, létszámleépítés) következtében a bérköltség sokkal kisebb mértékben, mindössze 2%-kal növekedett az adott időszakban.

Az Önkormányzat intézményeinél a **2023. évi minimálbér és garantált bérminimum tervezett kötelező 11,5 %-os emelése** a 250 fő alkalmazottból 187 főt érint és összesen **68 millió forint** bérköltség növekedést eredményez.

Amennyiben a bérminimumok 15 %-kal emelkednek, a bérköltség többlet 93 millió forint, ha 20%-kal, abban az esetben 120 millió forint lesz.

4.2. A 2023. évre tervezett fejlesztések, beruházások, projektek

A korábbi években megkezdett és a költségvetési rendeletben megjelent TOP és EFOP pályázatok egy része ebben az évben befejeződik, de a pénzügyi elszámolásuk áthúzódik a 2023. évre.

A már folyamatban lévő pályázatok fejlesztéseikhez rendelkezésünkre állnak a pénzügyi források, többlettámogatás vagy hitel-igénybevétel formájában. Ezzel párhuzamosan megkezdődött három már benyújtott, de még elbírálásra nem került TOP Plusz pályázat előkészítő szakasza, amelyek tervezési költségeire figyelemmel kell lenni a tervezés során.

A TOP-os pályázatok és a hazai forrásból megvalósuló fejlesztések különböző szakaszban vannak:

1) Folyamatban lévő projektjeink:

TOP-1.1.1-15 A déli iparterület fejlesztése Nagyatádon

TOP-2.1.2-16 A nagyatádi városközpont fenntartható és környezettudatos megújítása

TOP-2.1.3-16 Csapadékvíz elvezetés fejlesztése Nagyatádon

TOP-3.1.1-15 A nagyatádi kerékpárúthálózat fejlesztése a fenntartható közlekedés-fejlesztés, közlekedésbiztonság javítása érdekében

TOP-3.2.2-15 A nagyatádi gyógyfürdő termálkútjának hulladékhőjére alapozott közcélú geotermális fűtési rendszer kialakítása

TOP-7.1.1-16 Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia (HACS) 11 alprojektje

Jánosmajori földút fejlesztése

TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető Nagyatád – A városközpont és a Jókai lakótelep fenntartható és környezettudatos megújítása

TOP Plusz-2.1.1-21 A Nagyatádi Idősek Otthona épületének komplex energetikai korszerűsítése.

2) **Benyújtott, elbírálás alatt álló projektjeink:**

TOP Plusz-1.1.1-21 Déli iparterület fejlesztése Nagyatádon II. ütem

TOP Plusz-1.1.3-21 Aktív turisztikai élményszerzés Nagyatádon

TOP Plusz-3.3.2-21 Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ infrastrukturális fejlesztése

A Városfejlesztési és gazdasági program fejlesztési célkitűzéseire illeszkedve a 2023. évi tervezés további főbb pontjai:

- a) A megkezdett európai uniós projektek megvalósítása;
- b) Karbantartások, felújítások:
 - A 2023. évi költségvetés tervezésekor számolunk az önkormányzati épületek- és a kötelező feladatellátáshoz kapcsolódó karbantartások, ütemezett halaszthatatlan felújításának kiadásaival;
 - Szükségesnek tartjuk a közterületek felújítására költségvetési keret tervezését;
- c) Ezzel párhuzamosan előkészítő szakaszukba értek az 2021-2027-es időszak Európa Unió pályázatait:
 - A Csapadékvíz elvezetés fejlesztése Nagyatádon;
 - A Jánosmajori földút fejlesztése;
 - Az Élhető Nagyatád – A városközpont és a Jókai lakótelep fenntartható és környezettudatos megújítása;
 - A Nagyatádi Idősek Otthona épületének komplex energetikai korszerűsítése.
- d) Átgondoljuk és tervezzük a saját forrásból megvalósítható intézményi és közterületi fejlesztéseket és beszerzéseket;
- e) Megvizsgáljuk a Napsugár Óvoda és a Százszorszép Óvoda esetében az energiamegtakarítást eredményező műszaki megoldások, fejlesztések lehetőségét.

Az önkormányzat költségvetésének forráshiánya, a sokszorosára megemelkedő energiaárak, a központi költségvetési támogatás, feladatfinanszírozás folyamatos változása és tervezhetőségének bizonytalansága, valamint az adósságszolgálat és a meglévő kötelezettségeink egy takarékos, a kiadások csökkentését érvényesítő költségvetési politikát indokol, tesz szükségessé a következő években is.

A kiadások csökkentése mellett a bevételek növelése is célunk, ezért feladatunk:

- A vevői követelések, kintlévőségek beszedése hatékonyságának növelése;
- A lakbér, közüzemi díj, térítési díj hátralékok beszedése hatékonyságának javítása érdekében végrehajtási cselekmények foganatosítása;
- Az önkormányzati vagyon célirányos, kezdeményező hasznosítása;
- Az elmúlt években gazdálkodásunk pozícióját, pénzügyi helyzetét javította az elmúlt években elnyert, működőképesség megőrzését szolgáló központi költségvetési támogatás. Figyelemmel kell kísérni az évente megjelenő támogatási kiírásokat és lehetőség szerint pályázni kell.

Az **önkormányzatok rendkívüli támogatása** keretében, minden évben két alkalommal működőképességet megőrző támogatás igénylésére nyílt lehetőség, amelyet kihasználva az alábbi vissza nem térítendő támogatás biztosított fedezetet az önkormányzati kiadásokra:

	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. I. ütem
ÖNHIKI támogatás	63 259 eFt	53 513 eFt	97 710 eFt	103 068 eFt	18 342 eFt

4.3. Finanszírozás tervezése

A Városközpont rehabilitáció projekt önerő részét az önkormányzat a 2014. évben 186.016 eFt összegű hosszú lejáratú fejlesztési hitelfelvétellel biztosította. A hitel visszatörlesztése a 2016. évben megkezdődött, éves összege 13.780 eFt. A hitelkamat mértéke: 1 havi BUBOR kamatláb + 3 % kamatrés.

A 2022. évben lezárult és a lezárásra váró TOP projektek támogatással nem fedezett részét egy 890 millió forint keretösszegű hosszú lejáratú fejlesztési hitel ütemezett felvétele biztosítja. A hitelkeret 2022. december 31-ig használható fel. A hitel visszatörlesztése 2021. évben megkezdődött, a hitelkamat 1 havi BUBOR kamatláb + 1,9 % kamatrés mértékű.

A gazdálkodásunk sajátossága az, hogy a bevételek nem rendszeresen, nem a fizetési kötelezettségek szerinti időpontokban állnak rendelkezésre. A működési finanszírozás jelentős részének fedezetéül szolgáló helyi adóbevételek naptári éven belül március és szeptember hónapban állnak rendelkezésünkre. A számlavezető bank a folyó működési kiadások fedezetére 220 millió forint **folyószámla-hitelkeretet** biztosít. A hitelező bank a likvid hitelkeretet 1 napi BUBOR kamatláb + 2,25 % kamatréssel bocsátja rendelkezésre. Az Önkormányzat és intézményei gazdálkodása finanszírozásának folyamatos biztosításához 2023. évben is szükség lesz a 220 millió forint keretösszegű folyószámla-hitelkeretre, amelyet Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény rendelkezései szerint kormányengedély nélkül is igénybe vehet.

5. Összefoglalás és következtetések

A 2023. évben elengedhetetlen minden feladatellátási hely elektromos áram és a gázenergia fogyasztásának, az energiaárak nyomon követése, folyamatos monitorozása. Az Önkormányzatunk pénzügyi helyzete megköveteli takarékos és hatékony gazdálkodást, a kiadáscsökkentéseket és a más forrásból történő bevétel növelést, ahhoz, hogy a kötelezően előírt és önként vállalt feladatok ellátása biztosított legyen.

Úgy vállalhatunk kötelezettségeket, hogy az előirányzatok nyújtsanak fedezetet és a költségvetésből biztosított legyen

- a kötelező önkormányzati feladatok ellátása,
- az adósságszolgálat esedékes törlesztő részletei,
- a megkezdett beruházások befejezése,
- a külön döntésekkel önként vállalt feladatok finanszírozása,
- az indokolt és külön döntéssel elhatározott fejlesztések önrésznének biztosítása.

Megállapítható, hogy az intézkedéseink által elért megtakarítások ellenére az energiaköltség növekedést, az élelmiszerár-emelkedést, a fogyasztói árak növekedését, a jegybanki alapkamat hitelkamatunkra gyakorolt hatását önkormányzatunk nem tudja finanszírozni, ezért várjuk a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok központi költségvetési támogatásának megemelését a 2023. évre.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy fogadja el a koncepcióban foglalt célokat és járuljon hozzá a 2023. évi költségvetési tervezési munkák folytatásához.

Határozati javaslatok:

- 1.) Nagyatád Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Önkormányzat 2023. évi költségvetésének koncepcióját az előterjesztésben megfogalmazott szempontokat érvényesítve elfogadja.

- 2.) Nagyatád Város Önkormányzata Képviselő-testülete egyetért a Nagyatád Város Önkormányzata és intézményei likviditását K&H Bank Zrt. által biztosító 220.000.000 forint, azaz Kettőszázhúszezer forint keretösszegű folyószámla-hitelkeret 2023. évre történő meghosszabbítását.

Határidő: 2022. november 30.

Felelős: Dr. Kovács Ildikó jegyző

- 3.) A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy a költségvetési koncepció alapján a 2023. évi költségvetés tervezési munkáit végezze el.

Határidő: A 2023. évi költségvetési rendelet testületi előterjesztése

Felelős: Dr. Kovács Ildikó jegyző

Nagyatád, 2022. november 18.

Ormai István

Az előterjesztés jogszabállyal nem ellentétes:

.....
Dr. Kovács Ildikó
jegyző

Melléklet Nagyatád Város Önkormányzata
2023. évi költségvetési koncepciójához

Központi költségvetési támogatás változása 2022-2023. évek vonatkozásában

	2022. évi eredeti igénylés	2022. évi októberi	2023. évi igénylés
Polgármesteri hivatal működése	157 195 430	157 195 430	156 032 660
Zöldterület-gazdálkodás	22 061 000	22 061 000	22 061 000
Közvilágítás	31 934 700	31 934 700	31 934 700
Köztemető	5 173 735	5 173 735	5 173 735
Közutak	16 468 693	16 468 693	16 381 474
Egyéb feladatok	28 781 200	28 781 200	28 366 800
Lakott külterület	153 900	153 900	127 500
Általános támogatás összesen	261 768 658	261 768 658	260 077 869
Szolidaritási hozzájárulás (támogatás csökkenés)	-21 297 552	-21 297 552	-32 688 431
Támogatás elvonások után	240 471 106	240 471 106	227 389 438

Óvoda fenntartás - bértámogatás	217 278 777	218 013 777	214 181 040
Óvoda működtetés	37 609 000	37 906 000	36 660 000
Óvoda támogatás összesen	254 887 777	255 919 777	250 841 040
Gyermekétkeztetés - bértámogatás	64 753 194	64 753 194	64 753 194
Gyermekétkeztetés - üzemeltetés	94 871 866	94 871 866	* 94 871 866
Szünidei gyermekétkeztetés	747 384	687 192	447 678
Gyermekétkeztetés összesen	160 372 444	160 312 252	160 072 738
Szociális és gyermekjóléti feladatok	35 266 000	35 266 000	29 959 000
Könyvtár és közművelődés	22 747 427	22 747 427	22 419 903
Önkormányzatot megillető feladatfinanszírozás	713 744 754	714 716 562	690 682 119
<p>*-gal jelölt támogatások 2023. évi összegéről december hónap végén dönt a Kormány, ezért a 2022. évi adatok kerültek figyelembevételre.</p>			
RKTÖT által ellátott szociális feladatok	624 760 899	616 789 699	* 626 587 502